

Quy trình kỹ thuật gieo mạ vụ xuân

Vụ Xuân thường có rét đậm, rét hại gây khó khăn cho việc gieo trồng, đặc biệt là gieo mạ cấy trà Xuân muộn chiếm hơn 85% diện tích lúa vụ Xuân. Để sản xuất an toàn, hiệu quả ngay từ khâu làm mạ, bà con cần lưu ý đến các biện pháp kỹ thuật sau:

1. Chuẩn bị

- *Chuẩn bị giống*: Mua giống tốt, có địa chỉ rõ ràng; nên chọn các giống lúa thuần: Thiên ưu 8, HT1, RVT, nếp 97, DQ11; lúa TBR225 (chân đất tốt, thâm canh),...; Lúa lai TH3-5,...

- *Xử lý hạt giống*: Đây là biện pháp quan trọng nhằm tiêu diệt mầm bệnh trên hạt giống ngay từ đầu, hạn chế lây lan ra đồng ruộng. Ngâm thóc giống trong nước nóng 54⁰C trong 10 - 15 phút (pha nước theo tỷ lệ 3 sôi 2 lạnh sau đó đổ thóc vào ngâm); có thể dùng dung dịch nước muối 10 - 15% ngâm trong vòng 15 - 20 phút hoặc sử dụng nước vôi trong để ngâm lúa giống trong thời gian từ 10-12 giờ.

- *Ngâm, ủ hạt giống*: Thóc giống sau khi được xử lý tiến hành đãi sạch và ngâm trong nước sạch khoảng 24 - 36 giờ (đối với lúa lai), 48 - 60 giờ đối với lúa thuần; trong quá trình ngâm thóc, cứ 8 - 10 giờ cần thay nước một lần; khi hạt thóc hút no nước (vỏ trấu vàng trong nhìn rõ được phôi trắng trong hạt) thì đãi sạch chua, để ráo nước, cho vào thúng phủ bao tải đậy ẩm ủ ở nhiệt độ từ 28 - 35⁰c. Trong quá trình ủ cần kiểm tra nhiệt độ đồng ủ và độ ẩm để điều chỉnh.

Khi mộng mạ đạt tiêu chuẩn: Đối với làm mạ khay khi hạt nứt nanh, nhú mầm như gai dứa là gieo được; đối với mạ dợt, mạ dày sục: mầm dài bằng 1/2 hạt, rễ dài bằng 2/3 hạt thóc thì đem gieo.

2. Làm đất, gieo mạ

- *Làm đất*: Nơi làm mạ phải khuất gió, cao ráo, thuận lợi cho việc tưới tiêu. Đất phải được cày bừa kỹ, sạch cỏ dại. Chia luống rộng 1- 1,2 m theo chiều rút nước của ruộng, trang phẳng mặt luống sao cho không đọng nước ở mặt luống. Mỗi sào lúa cấy cần từ 8 - 10m² đất gieo mạ.

- *Bón phân lót*: 1 sào mạ cần 2-3 tạ phân chuồng hoai mục bón trước khi bừa lần cuối và 10 kg phân tổng hợp NPK5.10.3 hoặc 15 kg phân supe lân bón rải và trộn đều trong đất trước khi trang phẳng mặt luống.

- *Gieo mạ*: Gieo mạ thưa để cây mạ to khỏe, chú ý gieo mạnh tay để mộng mạ chìm xuống bùn giúp giữ ẩm chân mạ, giảm các tác động xấu khi thời tiết thay đổi nắng, mưa, lạnh; Nên gieo 1 kg thóc giống/8-10m² đất mạ, bà con nên chia lượng mạ ra làm 2 - 3 lần gieo thì mật độ sẽ đều, gieo song cần phủ một lớp tro bép trên bề mặt luống mạ (tro của rơm, rạ, cây ngô).

3. Che phủ nilon và chăm sóc mạ

- *Che phủ nilon cho mạ*: Vụ xuân có nhiệt độ thấp, rét đậm, rét hại thường xuyên xuất hiện, nếu mạ không được bảo vệ cẩn thận dễ bị chết, gây thiệt hại lớn cho sản xuất, do đó bà con nhất thiết phải áp dụng biện pháp che phủ nilon để bảo vệ mạ. Dùng các thanh tre rộng 2,0 cm, dày 0,6 - 0,8cm, dài 2 - 2,2m; cứ 1,5 - 2,0m dài luống mạ cắm một thanh uốn theo hình vòm công cách mép luống 5 - 10cm, sao cho độ cao khung giàn tre từ 50 - 60 cm. Buộc liên kết các thanh vòm với nhau bằng một thanh tre dài theo chiều dọc luống cho chắc chắn. Dùng nilon màu trắng trong khổ 1,2 - 1,4 m trùm kín theo chiều dài luống mạ, lấy bùn ở rãnh luống chèn kín kỹ xung quanh mép nilon phủ 2 bên và 2 đầu luống đảm bảo luống

mạ được che kín hoàn toàn sau khi gieo để tránh bị gió lùa làm bung nilon, chuột chui vào trong luống phá mạ.

- *Chăm sóc mạ*: Giữ cho mạ luôn luôn đủ ẩm sau khi gieo; Khi mạ đạt 1,5 lá đưa nước lãng mặt luống mạ nhằm giữ ẩm chân mạ (đối với mạ gieo trên ruộng). Những ngày nhiệt độ ban ngày trên 20°C, có nắng ầm phải tiến hành mở nilon hai đầu luống mạ để tạo thông thoáng, tránh hiệu ứng nhà kính gây ngột nóng làm cháy lá và mạ sinh trưởng, phát triển kém, chiều tối tiếp tục che lại. Giữ cho mạ luôn đủ ẩm, khi cây mạ được 2,5-3,5 lá tiến hành đem cấy. Trước khi cấy 2-3 ngày cần mở dần nilon luyện cho mạ quen với môi trường. Đối với mạ sên gieo gần nhà, bà con có thể thả điện sưởi ẩm cho mạ vào những ngày rét đậm, rét hại.

Chú ý: Khi chăm sóc mạ vụ Xuân bà con không bón phân thúc cho mạ, đặc biệt ở giai đoạn trước khi cấy vì cây mạ sẽ non, mềm, không đanh dảnh, chống chịu kém, rất dễ chết khi cấy ra ruộng nếu gặp rét./.